

Pérez nélkül

vásárolhatja meg a

„Solymosi Répszalon”-ban

(IV., Kossuth Lajos-utca 13.)

a legzesebb, legpoetikusabb,
legmaradandóbb becsü

Karácsonyi ajándékot

Hatvanöt ismert nevelő kiállítóművésznek, több min. 1200 műveszi festményéből és hírneves grafikusoknak több mint 2000 rézkarcából választhatja ki az ajándékul alkalmas képet és ha a rendelkezésére álló tőkét a költéséges ünnepek felemésztik, Solymosnál ráér

a részletfizetést

1929. február 1-vel
megkezdeni.

Műveszi rézkarcok izléses
keretben már 6.— pengőtől.

elcjen a hegységünkben. Ugyanis a krétakor végén uralkodó klíma lassan kedvezőbb lesz és a szárazföld lassan süllyedő mozgást végez. Délkelet felől a trópusi tenger, még pedig az indiai óceán hullámai nyomulnak előre. Az előrehaladó tenger nedvesebb klímát létesít és a szárazföldön a karsztos jellegű kezdi felváltani a gazdag vegetációt. Ebben az időben mocsaras, erdős képet nyújthatott a budai hegység hepehupás területe. A mocsarak gazdag növényzete nagy vastagságot ér el, egy növényi generáció a másikra halmozódik, míg végre az előnyomuló tenger, vastag kékes iszapjával elcsúsi a süllyedő szárazföldet. A vastag betemetett növényrétegek ma élénk bányászat tárgyát képezik Pilisvörösváron, Solymáron, egyszóval az esztergomi medencében.

A szenttelepek lerakódásával újból átvészli Budapest területén az uralmat a tenger. Legalább erre vallanak a lerakódások maradványai. Ugyanis finom kék agyagos tengeri állatokkal tele lerakódásokat találunk a szénfedőben. Ezekben a rétegekben igen különös állati maradványok lépnek fel. Helyenként akkora mennyiségben, hogy úgyszólván vázaikkal építik fel a rétegeket. Ezek a ma már kihalt élőlények meleg tengerben élő egysejtű kamarákban lakó állatok voltak. A tudósok nummuliteszeknek nevezik őket, mert különös pénzdarabhoz hasonló lapos korongalakú formájuk volt. A budai hegységben főleg meszes rétegekben igen gyakoriak az említett állatok vázai. Így például a Svábhegyen főbb helyen fejtik is a vázaikból felépült mészkövet, melyből számos budapesti épület alapfala készült.

A nummulitesz-rétegek lerakódása után valószínűleg néhány száz méter mély tenger lerakódása következik. Kékes agyagot találunk, melyet kitűnően lehet cementgyártásra használni. Ez a kék agyag, minthogy az óbuda-kiscelli kastély környékén van igen szépen kifejlődve, kiscelli agyagnak nevezik. Kora mintegy 35 millió éves.

Vulkánok Pest környékén

Ezzel korban csak aránylag kis differenciát mutat a budai hegységben előforduló sárgás márga (egy agyagos meszes lerakódás) és a Hárshegyen fellépő többé-kevésbé durva homokkő. A kiscelli agyag, a budai márga és a hárshegyi homokkő már az oligocénkorban keletkezett. Ez is a harmadkor régebbi része. Ennek a kornak felső részén újból visszavonul a tenger. Pest-Buda területét nyilván megint szárazföld lesz. A következő kor elején, a miocén-korszakban, melynek kezdetét mintegy 23 millió esztendővel ezelőtt számítjuk, a tenger újból előnti a városunk területét. Azonban ez a tenger már ismerős. Ugyanis miocén-korban a mai Földközi-tenger borítja Magyarországot egyes részeit. Az állat- és növényvilág ebben a korban, tehát a harmadkor csoportjának felső részében, már kezd hasonlítani a maiakra. Igaz, hogy még számos régiek forma népesíti be a meleg szubtrópusi klímát mutató szárazföldet és szigeteket, de már számos a mai állatvilágra emlékeztető alak kezd feltűnni. A legidegenebbek talán a hatalmas elefántok, a dinotériumok és masztodonok, melyek hatalmas cammogó testükkel furcsa képet festhettek a miocén-korú babér- és lomberdőinkben. A miocén-korba esik különben egy rendkívül fontos esemény is, t. i.

Az Igmándi természetes keserűvíz gyomor- és bélférfizető hatása páratlan.

Kapható mindenütt kis- és nagy üvegekben

Az Igmándit ne tévessze össze másfajta keserűvízzel!

az alpesi hegylánc keletkezése. Bár ez a folyamat már a harmadkor elején kezd megindulni, legnagyobb erejét a miocénban éri el. Az Alpok felgyűrődésével, mely folyamat millió s millió éveket vett igénybe, és így rendkívül lassú, észrevehetetlen lehetett az élővilág szempontjából, egy másik, igen érdekes folyamat kapcsolódik. Aki már egyszer megcsodálta a szentendre-visegrádi hegyesoprotot, annak talán nem jutott eszébe, hogy ezek a hegyek vulkáni működésnek köszönhetik eredetüket. A miocén-kor közepétől ugyanis igen erős vulkáni tevékenység indul meg. Erős, az Etnához és Vezuvhoz hasonló lávakitörések, hamuhullások kezdődnek meg. Ebben a korban, hozzávetőleg tizennégy millió esztendővel ezelőtt, bizony nem lehetett barátságos hely, mondjuk, Szentendre környéke. A mai Szentlászló-hegy tájékán fekvő központi kráter ugyancsak onthatta a tüzes lávát és a köveket. Bizony Pest környékét is néha elsötétítette az erős vulkáni működés, bár itt bizony a Földközi-tenger kék hullámai borithatták a vidéket.

A jelenkor hajnalán

A tenger uralma a miocén kor végétől már megtörik. A korszak vége felé, vagy nyolc millió esztendővel ezelőtt, meg találunk meszes lerakódásokat, az ugynevezett szármata-meszeket, melyek különben, jó faraghatóságuk folytán, igen használható építőkövek (így például a Gel-

lért-fürdő alapkövei is ebből valók), de a bennük található állatvilág (főleg kagylók és csigák) már a degeneráció jeleit mutatják. A tenger sósvize kezd lassan kiédesedni és így kiüzi a bennük élő sósvizhez szokott állatokat. A jelenkort megelőző pliocén-korban már egy eleinte még kissé sós, majd kiédesedő beltenger kialakulását látjuk a magyar Alföld területén. A pontusi beltenger uralma majdnem ötmillió esztendőig tart. A klíma lassan hidegebb lesz, a tenger kis tavakra bomlik, tundra steppe veszi át helyette az uralmat és amíg a szomszédos Alpokat és Németországot elborítja a jégtakaró, nálunk a mai Finnországhoz hasonló, kisebb-nagyobb tavakkal, mocsarakkal borított, egyhangú vidéket találunk.

Ekkor már megjelenik az ember. Az állatvilág már nagyon hasonlít a maihoz. A hideg időjárás elől barlangokban húzódik meg az ember és állat. Ennek birto-kaért elkezdett küzdelem folyik az ősember és a hatalmas barlangi medve vagy más, jégkorszakbeli állat között. Az emberi intelligencia azonban győz és az ember kezdi az uralmat átvenni. Most már a kép úgyszólván egészen a mai formát vette fel. A Duna már áttörte a visegrádi szorosot és talán kissé erősebb áramlással és vízbősséggel, de nagyjában ugyanazon vonal mellett folyik délfelé, mint ma.

Megkezdődött a Föld történetének legújabb fejezete: a jelenkor.

Bandat Horst dr.

XI. Pius pápa karácsonyi nyilatkozata

A bibornoktestület üdvözölte a Szent Atyát

Róma, december 24.

(A Nemzeti Ujság tudósítójától.) A Szenatya a konzisztorium termében ma fogadta a bibornok-testületet, amely a karácsonyi ünnep alkalmából szerencsekívánatait tolmácsolta a pápának.

Vannutelli biboros hódoló feliratot olvasott fel a bibornoki kar és a világ összes katolikusai nevében, amelyben rámutat arra a tevékenységre, amelyet a Szentatya uralkodása előtt és alatt kifejtett.

A pápa köszönetét fejezte ki a bibornoki kollégiumnak és a világ katolikusainak a jókívánásokért és hangsúlyozta, mely kevésbé érzi magát arra a nagy feladatra méltónak, amelyet Isten kegyelmére bízott, azonban valamennyiök imádsága vigaszt és bizakodást nyújt neki,

hogy meg tudja oldani azt a súlyos feladatot, amelyet mint az egész emberiség atyjának teljesítenie kell.

A mexikói szomorú viszonyok megemlékezésénél rámutatott a Szent Atya arra, hogy még nem következtek el azok az idők, amelyeket az egyház Mexikóban harcoló hősiesség fiai számára kívánnak és ezért kettőzötten kell imádkozni, mert az imádkozás elősegíti annak teljesülését, amit az isteni előrelátás kitervezett, mint ez az angol király betegsége is bizonyosodott, akinek felgyógyulásáért a pápa naponta imádkozik és mint ez a Bolivia és Paraguay közötti háborús veszedelem elhárításánál megnyilatkozott. Szent Atya beszédének végén a katolikus egyház valamennyi fiának áldását adta. (T.)

Magyarnak Pécs!

Fennáll 1852 óta.

Németnek Bécs!

Csodaszép újévi, örökös értékű, becses ajándéktárgyak!

Gyönyörű szép arany női cigarettatárcák 220—300 pengő
Legszebb arany úri cigarettatárcák 360 pengőtől kezdve
Remekszép arany kezelógomb-garnitúrák 35 pengőtől kezdve
Töltőtollak és legjobb arany Ewersharp-írónok
Arany bajuszkefék, arany öngyújtók

Feltűnően szép modern és antik pecsétgyűrűk, aranygyűrűk, aranygyűrűk
Világhírű gyártmányú Schaffhausen, Omega, Zenith, Longines
arany úri zsebórák és szíjas karórák

SCHÖN WALD IMRE

óra- és ékszerlerakat, nagy raktár iparműveszi, sport- és optikai tárgyakkal, ezüstárúgyár
Budapest, VI., Deák Ferenc-tér 6. szám. Anker-palota
Pécs, Király-utca 34. szám. Saját házban

Ezüst feszületek, rózsafüzérek nagy választékban

Járása könnyű
betűi szépek
az amerikai ROYAL
gyorsírógépeknek.

kényelmes-részlet-
fizetési-feltételek,
Ajánlattal szolgál

ROYAL IRÓGÉPTELEP.
KOVÁCS A. ÉS TÁRSA
BUDAPEST, NÁDOR-U. 5.

A karácsonyi ünnepek sport-programja

December 25.

Futball: A Ferencváros a Barcelona FC ellen, a Hungária a torinói Juventus ellen, Újpest Alessandriában; a Nemzeti Milánóban; a Somogy Udinében; a Budai „33” Ascoli Picenoban; a BSE Németországban mérkőzik.

Boxolás: A BTK nemzetközi versenye délután fél 6 órakor a régi képviselőházban. Program: Szabó Gy. (BTK) — Siegert, Schmidt (BTK) — Pospischil, Weiner III. (BTK) — Fraberger, Császár I. (BTK) — Rauter, Bokody I. (B. Vasutas) — Ludwig, Hazai párok: Leitner (BTK) — Horváth (B. Vasutas), Orsolyák (BTK) — Kukucs (B. Vasutas), Lichtenstein (BTK) — Erős I. (B. Vasutas).

Jéghokki: BKE I. — Cottage Eislauf Verein (Wien) délelőtt háromnegyed 11 órakor a Müjépgpályán.

December 26.

Futball. A Ferencváros a Barcelona FC ellen; a Hungária Biellában; az Újpest Nápolyban; a Nemzeti Luganóban; a Somogy Fiumeban; a Budai „33” Pistolában; a BSE Németországban mérkőzik.

Boxolás: A BTK nemzetközi versenye délután fél 6-kor a régi képviselőházban. Program: Podgorlec (BTK) — Pospischil, Kubinyi (NSC) — Siegert, Balázs (TTC) — Fraberger, Kálóczy (MÁV) — Lauter, Kiebel (BTK) — Ludwig; hazai párok: Cservenszky — (BTK) — Gerasin (B. Vasutas), Grögy (BTK) — Németh (B. Vasutas), Weiner II. (BTK) — Bárány (B. Vasutas).

Uszás és vízipóló: A MUE hagyományos karácsonyi versenye a Rudas-uszodában délután fél 4-kor. Vízipólóprogram: MAC — KISOK, MTK — UTE FTC II. — BSZKRT.

Jég: A Budapesti Kereszélyező Egylet karácsonyi jégnepélye a Müjépgpályán este 3 órakor.

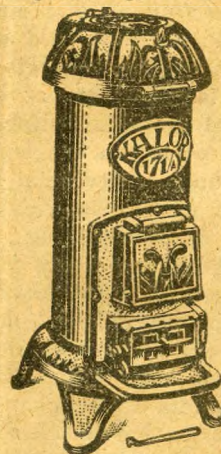
Vivas: Vivómatiné a Santelli-teremben délelőtt 11 órakor a legkiválóbb versenyzők részvételével.

Rádió-engedélyét a levélkézbesítő útján is beszerezheti. — Ha jól és olcsón akar szórakozni, fizessen elő a rádióra. Napi 8 filléért ugyanannyi órai szórakozásban van része. — A rádió nemcsak szórakoztat, de tanít és a kulturát is terjeszti.

KALOR és PERPETUUM

elismerően a legjobb magyar tolytonégo kályhák

Ovakodjunk az utánzatoktól!

Ovakodjunk az utánzatoktól!

Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő Rt.

(HIRSCH ÉS FRANK)

Budapest, VI., Aréna-ut 128. Tel. Aut. 100-20, 100-28, 100-29

Vázosi raktár

V., Kálmán-utca 15. Telefon: L. 983-25.

Házzámra Ugyelni!

Kapható minden jobb vaskereskedésben is.